

MARIEHAMNS ELNÄT

KUNDTIDNING nr 5

*Vi bidrar till Ålands fossilfria
framtid i nybildade Flexens*

*M/S Rosella får miljöcertifierad
el från landanslutning*

**Styrelsen positiv till
sammanslagning av
Energi och Elnät**

Stadens energibolag under samma tak

Kära elkund,

detta är sista gången den här tidningen ges ut av Mariehamns Elnät Ab. Efter årsskiftet blir stadens två energibolag ett som får namnet Mariehamns Energi Ab som säljer såväl fjärrvärme som elektricitet.

Sedan stadsfullmäktige i ett enhälligt beslut för ett år sedan bestämde att Mariehamns Elnät Ab och Mariehamns Energi Ab ska bli ett och samma bolag har ett intensivt arbete pågått med att förverkliga uppdraget. Nu är målsnöret skönjbart – den 1 januari finns samtliga energiorienterade verksamheter i samma bolag som då heter Mariehamns Energi Ab.

Detta innebär att alla dagens fjärrvärme- och elkunder i fortsättningen köper sin energi från ett och samma bolag. Detta möjliggör både administrativa och praktiska fördelar vilka på sikt skapar vettiga förutsättningar för rationell och modern företagsstyrning och därmed förmånliga lösningar för alla våra kunder.

Förändringar är alltid något nytt och vi ber om överseende från alla våra kunder i den mån denna förändring kommer att störa den dagliga verksamheten. Vår målsättning är att allt ska ske smidigt och utan (oönskade) biefekter. Vi gör detta för att på bästa och mest förmånliga sätt kunna fortsätta göra vad vi är bäst på – sälja energi så billigt och säkert

som någonsin är möjligt.

Med dessa ord tackar jag alla våra kunder och hela vår personal för ett år som snart är till ända. När vi skriver 2019 är vi ett bolag med drygt 10.000 kunder. Detta förpliktigar och inspirerar oss att varje dag göra vårt bästa för såväl våra ägare som för våra energiköpare.

Gott slut, god jul och ett spännande nytt år!

Jörgen Pettersson

Styrelseordförande Mariehamns Elnät Ab och Mariehamns Energi Ab

PS Har du frågor kring detta går det bra att ringa. Mitt nummer är 04573135640.

Vi gör detta för att på bästa och mest förmånliga sätt kunna fortsätta göra vad vi är bäst på – sälja energi så billigt och säkert som någonsin är möjligt.

e är Mariehamns Elnäts kundtidning.
Ansvarig utgivare: Per Eriksson
Text och form: April Kommunikation
Tryck: Grano Oy
November 2018

Berndt Schalin och Camilla Gunell arbetar för ett Åland som drivs av gröna energikällor.

Vi bidrar till Ålands fossilfria framtid i ett nytt bolag

Den 20 september i år bildades ett nytt bolag som ska bidra till att ge Åland en fossilfri framtid. Mariehamns Elnät är en av åtta parter i den grupp av åländska företag som tillsammans med CLIC Innovation Oy undertecknat ägaravtalet för det nya bolaget. Lansksregeringens mål är lika enkelt som djärvt – att göra Åland fossilfritt och koldioxidneutralt till år 2051.

Det nya bolag som bildats under hösten 2018 heter Flexens Oy Ab och dess uppdrag är att samla universitet och företag, för att forska fram lösningar på de problem som samhället ställs inför vid övergången från fossila till förnyelsebara energikällor. Som delägare i Flexens har Mariehamns Elnät möjlighet att ta del av dessa nya lösningar utan att det belastar dig som är kund hos oss.

– Vi är ett litet bolag och har inga egna resurser för att själva utveckla den här typen av lösningar. För oss är det här en möjlighet att få ta del av ny kunskap och utveckla vår verksamhet utan att det belastar våra kunder, säger Sara Kemetter, Mariehamns Elnäts styrelse.

Vind och sol ska driva Åland

Den el som vi på Åland använder idag kommer från flera olika energikällor, bland annat lokal vind- och solkraft samt förbränning av diesel, olja och biobränsle. Målet är att växla över till lokal vindkraft och solenergi, något som kräver en utbyggd lokal elproduktion.

– Eftersom vi arbetar för att elektrifiera fler sektorer av samhället, till exempel buss- och färjetrafiken, behövs mer energi för att omställningen ska fungera. Tanken är att vi ska producera så mycket på Åland att vi kan bli en exportör, säger Camilla Gunell, vice lantråd i Ålands Landskapsregering som också är delägare i Flexens.

Energien ska framförallt komma från vind och sol, vilket innebär att antalet anläggningar som ska leverera ström in i elnätet kommer att behöva mångdubblas. Dessa gröna energikällor ger inte en lika stabil elproduktion som förbränning av fossila bränslen, vilket kan orsaka störningar i elnäten. Ett elnät måste hela tiden vara i balans, så att den mängd ström som produceras

”Målet är att växla över till lokal vindkraft och solenergi, något som kräver en utbyggd lokal elproduktion.”

motsvarar den mängd som konsumeras.

– Utmaningen just nu är att veta vad våra strukturer tål, därför startar vi under hösten en simulering med det åländska elnätet vid ett universitet på fastlandet, för att se vad som händer när antalet leverantörer in i nätet ökar, säger Camilla Gunell.

– En annan del i omställningen handlar om att hjälpa konsumenter att anpassa sin elförbrukning och passa på att använda el när det finns mycket av den, genom att till exempel köra tvättmaskinen den tid på dygnet då elen är som billigast, fortsätter hon. Här spelar nya smarta elmätare – som de som vi på Mariehamns Elnät nu arbetar på att

installera hos våra kunder – en viktig roll. Via Mina sidor kan du följa din elförbrukning och aktivt styra den på ett bättre sätt än tidigare.

En erfaren och passionerad VD med stora visioner ska få Flexens att lyfta

Berndt Schalin är den egentligen pensionerade mannen som brinner för energiteknik och som vågar bygga upp ambitiösa visioner. När han flyttade hit från det finska fastlandet för drygt ett år sedan engagerade han sig i det då pågående samarbetet mellan Landskapsregeringen och Clic Innovation Oy. I år blev han VD för det nystartade bolaget Flexens, som står i startgroparna för att omvandla Åland till en demoplattform för nya lösningar inom förnybar energi. De lösningar som testas fram ska sedan säljas på den internationella marknaden, där efterfrågan på gröna energisystem för hela städer och regioner ökar allmer.

– I projekt så kommer Flexens att vara systemintegratorn, säger Berndt Schalin och fortsätter:

– Vi kommer inte att ha egna produkter utan vi är de som kan sy ihop lösningar av andra aktörers produkter. Det kommer att ta ett par år innan vi har stora kunder ute i världen, men det är målsättningen.

Elnäten behöver visserligen utvecklas, men Berndt ser att mycket annat också är viktigt, transportsektorn och värmesystemen till exempel. Därför pratar Flexens om smarta

energisystem snarare än smarta elnät. I de smarta energisystemen spelar marknadsmekanismerna en stor roll, varav flexibilitet hos leverantörerna är en del. Den aktör som snabbt kan leverera in el i nätet när exempelvis vindkraftsproduktionen tillfälligt går ner måste ges möjlighet att tjäna pengar på det. Ingen har riktigt ännu löst hur en sådan marknad ska byggas upp, en utmaning som Flexens ser fram emot att sätta tändarna i.

Tjänsteorienterad marknad låter smarta system bestämma

Ett annat problem att lösa är hur man får även elförbrukningen att bli mer flexibel. Berndt Schalin menar att marknaden behöver gå mot att bli mer tjänsteorienterad, så att istället för att köpa in värme

till ditt hus köper du en garanti att huset ska hålla en temperatur på exempelvis 21 grader och att vattnet i din varmvattenberedare alltid hålls inom ett visst temperaturintervall. Systemet ser sedan till att temperaturerna hålls, och avgör när energi behöver tillföras och inte. Hur det ska fungera i praktiken med olika tariffer och kostnader hos leverantörer återstår att lösa.

Smarta system kan låna ditt bilbatteri för flexibel energilagring

Något annat som ingår i Flexens stora vision är elbilar – bland annat på grund av sina batterier. Att lagra energi från gröna energikällor är en kärnfråga i den gröna energiomställningen, liksom att hålla tillförseln av el till elnätet stabil, och där kan parkerade elbilar vara till nytta. Under perioder då en elbil står stilla behöver den inte vara laddad, något som kan utnyttjas för att göra energisystemen mer flexibla. Om bilen står parkerad och ansluten mot elnätet en period så kan systemet låna el ur bilens batteri då produktionen minskar, och lagra el i det då det råder överskott. Många lagar och prissättningsmetoder behöver dock ses över och nya lösningar tas fram för att en sådan vision ska kunna förverkligas, samt vara rättvis och lönsam för konsumenter.

Smart Energy Åland låter verksamheten synas lokalt

– Flexens närvaro på Åland kommer att märkas på flera sätt, säger Berndt Schalin. Bland annat kommer olika pilotprojekt att startas upp tillsammans med lokala aktörer, där ålänningar har möjlighet att vara med och testa fram de nya lösningarna. En ny webbplats, Smart Energy Åland, kommer vara skyltfönstret för den åländska demoplattformen. Bolaget kommer också att synas i gatubilden och på sociala medier.

– Smart Energy Åland ska få ett eget liv och en egen identitet, säger Berndt Schalin. Det är där ålänningar och andra intresserade kommer att kunna följa Flexens arbete på ön. Bolaget har också en idé om att kunna bygga upp något slags utställningsmiljö, där man skulle kunna visa upp lösningar och produkter för allmänheten.

– Men vi kan inte lova någonting ännu, så du får vara försiktig om du skriver om det! skrattar Berndt Schalin. Vi är nu ännu bara i början på en lång och spännande resa! 🇪

”Smart Energy Åland ska få ett eget liv och en egen identitet.”

Annelie Karlberg och Sara Kemetter är övertygade om att sammanslagningen av bolagen kommer att gagna kunderna.

Effektivare verksamhet när Elnät och Energi går ihop

Mariehamns Elnät Ab kommer från den 1 januari 2019 att ta över fjärrvärmeverksamheten och elhandeln från Mariehamns Energi Ab och de båda bolagen slås ihop. Den nya verksamheten kommer att gå under namnet Mariehamns Energi Ab.

Sammanslagningen av Mariehamns Elnät och Mariehamns Energi är ett initiativ från stadsfullmäktige och sker för att effektivisera verksamheten, förklarar Sara Kemetter och Annelie Karlberg, båda medlemmar i Mariehamns Elnäts styrelse.

– Det är två små bolag och det finns samordningsvinster att göra, säger Sara Kemetter.

Genom att slå samman Mariehamns Elnät och

Mariehamns Energi är det framförallt administrativa funktioner som kan effektiviseras. Elnäts administrativa del är idag mycket liten, vilket gör den sårbar. Tillsammans med Energi kan den bli tryggare, till en lägre kostnad. Sara Kemetter och Annelie Karlberg ser också fördelar för kunderna med sammanslagningen.

”Tanken är att samla hela det nya bolagets personal i Energis lokaler, som rymmer hela verksamheten efter vissa renoveringar.”

– Målet för oss ur ett kundperspektiv är framförallt att hålla avgifterna så låga som möjligt för våra kunder, säger Sara Kemetter och Annelie Karlberg lägger till:

– Elkunderna kan redan nu se sin förbrukning i realtid och anpassa sina konsumtionsvanor via Mina sidor och målet är att även fjärrvärmekunderna ska kunna göra det på samma sätt framöver.

Ny organisation i befintliga lokaler på attraktiv mark

Mariehamns Elnät och Mariehamns Energi har redan idag sina lokaler nära varandra: Elnät hyr utrymmen i Tekniska Verkens röda byggnad på Elverksgatan i Mariehamn och Energi äger sina lokaler vid Neptunigatan. Tanken är att samla hela det nya bolagets personal i Energis lokaler, som rymmer hela verksamheten efter vissa renoveringar.

Annelie Karlberg och Sara Kemetter är övertygade om att sammanslagningen är positiv för verksamheten, kunderna och staden i det långa loppet och de har sitt fokus klart: att tänka långsiktigt för miljöns och stadens bästa samt hålla priserna för konsumenterna nere.

Praktiska konsekvenser för dig som kund

För dig som är kund hos oss på Mariehamns Elnät, blivande Mariehamns Energi, väntar inga större överraskningar. Bland de största är att du nu ska surfa till energi.ax istället för elnat.ax för att hitta information om bolaget och logga in på Mina sidor. All information du behöver kommer efter årsskiftet att finnas på energi.ax.

Sammanslagningen medför också en viss skillnad i utseende från tidigare, bland annat får bolaget en ny logotyp som du kan se här nedanför.

**MARIEHAMNS
ENERGI** |

All information du behöver kommer efter årsskiftet att finnas på **energi.ax**.

M/S Rosella får miljöcertifierad el från landanslutning

Viking Lines fartyg M/S Rosella använder numera miljöcertifierad el från en landanslutning om nätterna i Mariehamn. Mariehamns Elnät Ab har tillsammans med flera andra lokala aktörer levererat ett säkert och mobilt system som minskar bullernivån i hamnen och ger fartyget mer miljövänlig elektricitet.

Viking Line ville satsa på miljövänliga lösningar och beslöt sig därför för att köpa landström på nätterna, då M/S Rosella ligger i hamn. Tidigare producerades elektriciteten med hjälp av dieselgeneratorer. Detta var inte längre miljömässigt hållbart och dessutom kom nya krav både från Viking Line-koncernen och Mariehamns stad på mer miljövänliga lösningar. Utöver att elektriciteten är mer miljövänlig är också el köpt från land förmånligt med dagens priser.

Trots att Rosella är en relativt liten färja så är det en stor mängd elektricitet som förbrukas ombord. För att det ska bli ekonomiskt lönsamt att använda landström krävs det att fartyget ligger i hamn under flera timmar. Nattetid, mellan klockan 23:00 och 7:00, kommer användningen av landström på

Rosella också att innebära en betydligt lägre bullernivå i hamnen, då inte dieselmotorerna behöver vara igång.

Anläggningen i hamnen är konstruerad för 1600 ampere. Anslutningen till Rosella består av fem kablar med 320 ampere var. Det handlar om cirka 15 % av hela Mariehamns Stads förbrukning under den varmare perioden, när anläggningen körs på full effekt.

– I och med att det handlar om så stora elmängder så krävs det väldigt mycket säkerhetstänk när man planerar och bygger ett så massivt system, som dessutom ska vara mobilt, berättar Marcus Karlsson på Harrys El. Man har satsat stenhårt på att skydda både människa och utrustning.

Det nya systemet har medfört direkt miljönytta i Mariehamn i och med att bullret från dieselgeneratorerna försvunnit och utsläppen av bland annat koldioxid, svaveloxid och kväveoxid minskat avsevärt jämfört med tidigare.

“Det nya systemet har medfört direkt miljönytta i Mariehamn i och med att bullret från diesel-generatorerna försvunnit och utsläppen av bland annat koldioxid, svaveloxid och kväveoxid minskat avsevärt från tidigare.”

Följ din energiförbrukning ännu noggrannare med våra ny elmätare

Bytet till de nya elmätarna är i full gång – snart kan du följa din elförbrukning med ännu större precision via Mina Sidor.

I januari 2017 påbörjade vi arbetet med att byta från vårt tidigare elmätningssystem till leverantören Powels system, Avance Collection Manager, något vi skrev om i nummer 2 av kundtidningen. Då berättade vi att systembytet sker i tre faser och att den inledande fasen – att flytta in mätvärden från det befintliga systemet till det nya – är avklarad. Nu, i slutet av år 2018, har vi påbörjat fas två som innebär att vi byter ut elmätarna. Fas tre innebär implementationen av en kartapplikation för framtida övervakning av exempelvis strömavbrott.

Det nya systemet hjälper oss att förebygga avbrott men även att snabbt upptäcka och åtgärda dem när de inträffar. Systemet kommer också att ge dig möjlighet att följa din elförbrukning med hög detaljnivå via Mina Sidor, så att du själv kan anpassa dina vanor hemma för att få en lägre elräkning. Bytet av elmätningssystem innebär att vi samtidigt anpassar oss för IoT, Internet of Things – teknik som låter dina elektriska apparater kopplas upp mot och styras via internet.

Det här innebär mätarbytet för dig

När det börjar bli dags för mätarbyte så kommer vi att lämna ett meddelande om det till dig. Du som bor i flerfamiljshus hittar meddelandet på informationstavlan i trapphuset. Du som bor i egnahemshus får meddelandet i din brevlåda, tillsammans med information om tidsbokning.

För dig som bor i flerfamiljshus innebär bytet inga särskilda förberedelser, eftersom mätaren finns i husets mätarcentral. Du som bor i egnahemshus behöver däremot se till att vara hemma den tid som du bokar med våra montörer samt plocka undan runt elmätaren, så att den är lätt att komma åt och arbeta med.

Du betalar ingenting för mätarbytet, men kan få en extra faktura för tiden mellan föregående period och mätarbytet i samband med det.

Nu har vi ännu en laddstation för elbilar!

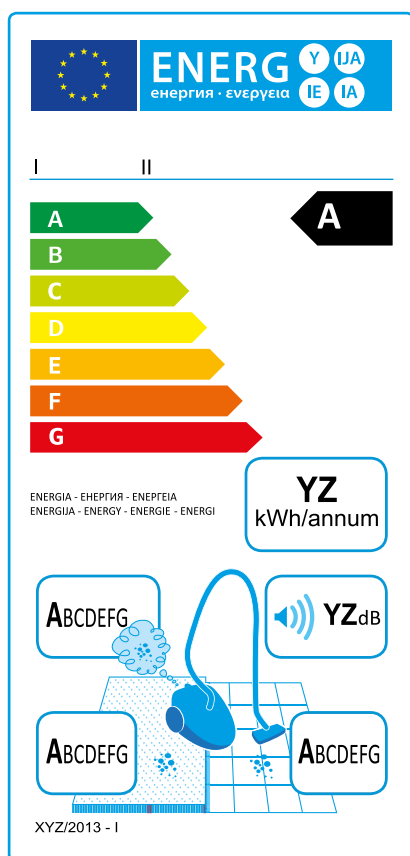
I det förra numret av kundtidningen berättade vi om den laddstation för elbilar som vi placerade vid Mariehamns stadsbibliotek i januari 2018. Nu har vi ännu en, som förut ägts av Landskapsregeringen. Stationen har funnits i två år och vi tog över den i somras. Den har plats för att ladda två bilar samtidigt och du hittar den på parkeringen mellan Arkipelag och Landskapsregeringen, med infart från Österleden.

I webbtjänsten uppladdning.nu kan du se var Ålands 13 laddstationer för elbilar ligger.

Helgrön energimärkning förvirrar

Energimärkningen för elektriska produkter är snårig och skiljer sig mellan olika produktkategorier. Dessutom kan produkten du köper dra mer ström än etiketten visar – märkningen inkluderar nämligen bara produktens huvudfunktioner! Ta reda på vad som gäller för kategorin för produkten du är intresserad av och se efter om något annat än dess huvudsakliga funktioner drar ström, så är du en bra bit på vägen i att göra ett energieffektivt val.

Etikett som visar energiklassning och övrig information för dammsugare.

Energimärkningen på elektrisk utrustning för hemmet har funnits länge men tyvärr blivit allt mer komplicerad när produkterna blivit energisnålare. Du känner säkert igen den klassiska skalan som går från grönt till rött samt från A till D eller ibland G – se bild 1 nedan för exempel. När den första märkningen, som byggde på ett EU-direktiv, kom i början av nittiotalet var det enkelt – produkten med grön märkning var den med lägst energiförbrukning. Nuförtiden är så gott som alla produkter A-klassade, och därmed gröna, vilket gör de övriga färgerna och bokstäverna i energimärkningen överflödiga.

För att skilja energiförbrukningen hos de A-klassade produkterna åt används plussymbolen. Antalet plus som en produkt kan ha skiljer sig mellan olika produktkategorier. TV-apparater kan ha som mest två plus medan kyl- och frysskåp kan ha upp till tre plus. EU planerar dock en revidering av energimärkningen som innebär att fem produktgrupper kommer att märkas om med start år 2021. Då ska plustecknen tas bort och produkterna placeras ut längs med den befintliga bokstavsskalan, med B som den mest energieffektiva klassningen. Detta för att göra plats för framtidens än mer energieffektiva apparater.

Prisinformation 2019

Sommarens svåra torka har lett till underskott i vattenkraftens reservoarer, något som bidrar till att elpriserna nu stiger. Överföringen och grundavgifterna förblir oförändrade.

Så här navigerar du i märkningsdjungeln

När du ska köpa en produkt med energimärkning och vill välja en riktigt energieffektiv produkt bör du börja med att fundera över hur stor kapacitet produkten du väljer bör ha. Behöver du fullstor kyl och frys eller räcker det med halvskåp? Ska du ha en stor frontmatad tvättmaskin eller en liten toppmatad?

Ta därefter reda på hur energimärkningen fungerar för den aktuella produktkategorin. Det kan du göra genom att kontakta en handlare och fråga personalen eller söka information på internet. När du vet hur många plus produkten kan ha i A-klassningen kan du börja jämföra produkter med varandra. Energimärkningen ger också information om mer än bara energiförbrukningen. På märkningen för kylskåp anges till exempel volym och för dammsugare bullernivån i decibel.

Observera! Energimärkningen tar endast hänsyn till energiförbrukningen hos produktens huvudfunktion och det kan finnas annat som drar ström hos produkten, men som inte syns på märkningen. Fundera därför över produktens övriga funktioner – om exempelvis ugnen har en digital klocka som alltid är på så kan den förbruka energi på ett sätt som inte framgår av märkningen.

Storleken påverkar

När energiklassen räknas ut för en produkt tas hänsyn till storlek och det gör att en stor tvättmaskin kan få fler plus än en liten, även om den lilla i praktiken förbrukar mindre energi vid en tvätt.

Exempel

För en kund med lägenhet och en årsförbrukning på 5.000 kWh ökar kostnaden med 3,92 € per månad, inklusive moms.

För en kund med egnahemshus och en årsförbrukning på 12.000 kWh ökar kostnaden med 9,46 € per månad, inklusive moms.

110. Normaltariff

	Ex moms	Inkl. moms
Elavgift	3,81	4,72

120. Dubbeltariff dag/natt

	Ex moms	Inkl. moms
Elavgift/dag	4,08	5,06
Elavgift/natt	3,68	4,56

130. Tidstariff vinter, vår/höst, sommar. Dag/natt

	Ex moms	Inkl. moms
Elavgift/dag/vinter	4,18	5,18
Elavgift/natt/vinter	4,08	5,06
Elavgift/dag/vår/höst	4,03	5,00
Elavgift/natt/vår/höst	3,78	4,69
Elavgift/dag/sommar	3,94	4,88
Elavgift/natt/sommar	3,56	4,42

220. Lågspänningseffektariff dag/natt

	Ex moms	Inkl. moms
Elavgift/dag/vinter	4,18	5,18
Elavgift/natt/vinter	4,00	4,96
Elavgift/dag/vår/höst	4,02	4,98
Elavgift/natt/vår/höst	3,71	4,60
Elavgift/dag/sommar	3,94	4,89
Elavgift/natt/sommar	3,50	4,34

300. Högspänningseffektariff

	Ex moms	Inkl. moms
Elavgift/dag/vinter	4,11	5,10
Elavgift/natt/vinter	3,55	4,40
Elavgift/dag/vår/höst	4,02	4,98
Elavgift/natt/vår/höst	3,51	4,35
Elavgift/dag/sommar	3,94	4,89
Elavgift/natt/sommar	3,40	4,22

400. Energitariff för tillfälliga mätare

	Ex moms	Inkl. moms
Elavgift	4,32	5,36

Din flytt påverkar andra – anmäl den till oss!

När du flyttar ut flyttar någon annan in – var noga med att anmäla din flytt till oss så att rätt person betalar för rätt el!

Du bör göra din flyttanmälan till oss i god tid, så att vi hinner justera avtalet för bostaden. Gå in på elnat.ax och klicka på Kundenservice – där kan du göra din flyttanmälan direkt på nätet. Om du behöver hjälp, ring oss direkt på 018 53 10. Vi har telefontid alla vardagar klockan 9-14.

Mariehamns
ELNÄT

Elverksgatan 1, AX-22100 Mariehamn Öppettider: kl 8-16
Telefon (växel): 5310 Efter kontorstid (jour): 531599
E-post : elinfo@elnat.ax fornamn.efternamn@elnat.ax
www.elnat.ax